

Platforma për të Drejtat e Njeriut

Constitutional Articles: Kufizimi i të drejtave dhe lirive themelore

1. Të drejtat dhe liritë themelore të garantuara me këtë Kushtetutë, mund të kufizohen vetëm me ligj.
2. Të drejtat dhe liritë themelore të garantuara me këtë Kushtetutë, mund të kufizohen vetëm deri në atë masë sa është e domosdoshme që, në një shoqëri të hapur dhe demokratike, të përmbushet qëllimi për të cilin lejohet kufizimi.
3. Kufizimet e të drejtave dhe lirive themelore të garantuara me këtë Kushtetutë, nuk mund të bëhen për qëllime të tjera, përveç atyre për të cilat janë përcaktuar.
4. Me rastin e kufizimit të të drejtave të njeriut dhe interpretimit të atyre kufizimeve, të gjitha institucionet e pushtetit publik, dhe sidomos gjykatat, e kanë për detyrë t'i kushtojnë kujdes esencës së të drejtës që kufizohet, rëndësisë së qëllimit të kufizimit, natyrës dhe vëllimit të kufizimit, raportit midis kufizimit dhe qëllimit që synohet të arrihet, si dhe të shqyrtojnë mundësinë e realizimit të atij qëllimi me kufizim më të vogël.
5. Kufizimi i të drejtave dhe lirive të garantuara me këtë Kushtetutë, nuk bën të mohojë kurrësi esencën e së drejtës së garantuar

Constitutional Paragraph: Neni 55.3

3. Kufizimet e të drejtave dhe lirive themelore të garantuara me këtë Kushtetutë, nuk mund të bëhen për qëllime të tjera, përveç atyre për të cilat janë përcaktuar.

Instrumentet ndërkombëtare

Nenet

Neni 12.3

PNDPCP
Pakti Nderkombëtar për të
Drejtat civile dhe Politike

3. Të drejtat e sipërmendura mund të kufizohen vetëm kur kjo parashikohet me ligj, dhe kur është e nevojshme për të mbrojtur sigurinë kombëtare, rendin publik, shëndetin ose moralin publik ose të drejtat dhe liritë e tjerëve, si dhe kur kufizime janë përparësi me të drejtat e tjera të njohura në këtë Pakt.

**Instrumentet
ndërkombëtare**

PND
Pakti Nderkombëtar për të
Drejtat civile dhe Politike

Nenet

Neni 19.3

3. Ushtrimi i lirisë të parashikuara në paragrafin 2 të këtij neni, nënkupton detyra dhe përgjegjësi të posaçme. Për rrjedhojë ai mund t'u nënshtrohet disa kufizimeve të cilat duhet të përcaktohen shprehimisht me ligj dhe të jenë të domosdoshme:

(a) Për respektimin e të drejtave ose të reputacionit të të tjerëve;

(b) Për mbrojtjen e sigurisë kombëtare, të rendit publik, të shëndetit ose të moralit publik.

Neni 4

1. Në kohën kur një rrezik publik i jashtëzakonshëm kërcënon ekzistencën e kombit dhe shpallet zyrtarisht si i tillë, shtetet palë të këtij Pakti mund të marrin masa me të cilat shmangen detyrimet e parashikuara në këtë Pakt, në vëllimin përpikërisht të caktuar sipas kërkesave të situatës, me kusht që këto masa të mos jenë në mosprerë me detyrimet e tyre të tjera sipas të drejtës ndërkombëtare dhe të mos ngatërrojnë, si pasojë, një diskriminim të bazuar vetëm në racë, ngjyrë, seks, gjuhë, fe, ose origjin shoqëror.

2. Asnjë shmangie nga nenet, 6, 7, 8, (par. 1 dhe 2), 11, 15, 16, dhe 18 nuk mund të bëhet sipas kësaj dispozite.

3. Shtetet palë të këtij Pakti që shfrytëzojnë të drejtën e shmangies, nëpërmjet Sekretarit të Përgjithshëm të Organizatës së Kombeve të Bashkuara, i njoftojnë menjëherë shtetet e tjera palë të këtij Pakti lidhur me dispozitat nga të cilat ato janë shmangur si dhe lidhur me arsyet që i kanë shtyrë të bëjnë këtë shmangie. Me ndërmjetësimin e njëjtë bëhet një kumtim i mëtejshëm lidhur me datën kur këto shtete do t'u japin fund këtyre shmangieve.

Neni 5

1. Asnjë dispozitë e këtij Pakti nuk mund të interpretohet asisoj sikur i njeh një shteti, një grupi ose një personi çfarëdo të drejtë për të zhvilluar ndonjë veprimtari ose për të kryer një veprim që synon shkeljen e të drejtave dhe lirisë të njohura në këtë Pakt ose kufizimin e tyre në një shkallë më të gjerë se sa parashikohet me këtë Pakt.

2. Nuk lejohet asnjë kufizim ose shmangie nga cilatdo të drejta themelore të njeriut që janë të njohura ose që janë në fuqi në ndonjë shtet palë të këtij Pakti në përputhje me ligjet, konventat, aktet ose zakonet e tjera me pretekstin se ky Pakt nuk i njeh ose i njeh në një shkallë më të vogël.

PND
Pakti Nderkombëtar për të
Drejtat civile dhe Politike

**Instrumentet
ndërkombëtare**

Nenet

Neni 22.2

PNDKP

Pakti Nderkombëtar për të
Drejtat civile dhe Politike

2. Ushtrimi i kësaj të drejte mund të jetë objekt vetëm i kufizimeve që parashikohen me ligj dhe që janë të nevojshme në një shoqëri demokratike në interes të sigurisë kombëtare, qetësisë dhe rendit publik, ose për të mbrojtur shëndetin ose moralin publik apo të drejtat dhe liritë e të tjerëve. Ky nen nuk ndalon kufizimet ligjore për ushtrimin e kësaj të drejte nga autoritetet e forcave të armatosura dhe të policisë.

KEDNJ

Konventa Evropiane për
Mbrojtjen e të Drejtave dhe
Lirive Themelore të Njeriut
dhe Protokollet e saj

NENI 18

Kufiri i zbatueshmërisë së kufizimeve të të drejtave Kufizimet e lejuara sipas kësaj Konvente ndaj të drejtave dhe lirive të sipërpërmendura nuk do të zbatohen për qëllime të ndryshme nga ato për të cilat janë parashikuar.

Neni 10.2

KEDNJ

Konventa Evropiane për
Mbrojtjen e të Drejtave dhe
Lirive Themelore të Njeriut
dhe Protokollet e saj

2. Ushtrimi i këtyre lirive që përmban detyrime dhe përgjegjësi, mund t'u nënshtrohet atyre formaliteteve, kushteve, kufizimeve ose sanksioneve të parashikuara me ligj dhe që janë të nevojshme në një shoqëri demokratike, në interes të sigurisë kombëtare, integritetit territorial ose sigurisë publike, për mbrojtjen e rendit dhe parandalimin e krimit, për mbrojtjen e shëndetit ose të moralit, për mbrojtjen e dinjitetit ose të të drejtave të të tjerëve, për të ndaluar përhapjen e të dhënave konfidenciale ose për të garantuar autoritetin dhe paanshmërinë e pushtetit gjyqësor.

Neni 29.

1. Secili ka detyrime ndaj bashkësisë ku vetëm aty i mundësohet zhvillimi i lirë dhe i plotë i personalitetit të tij.

DUDNJ

Deklarata Universale për të
Drejtat e Njeriut

2. Në ushtrimin e të drejtave dhe lirive të veta, secili do t'u nënshtrohet vetëm atyre kufizimeve të cilat janë përcaktuar me ligj, vetëm me qëllim të sigurimit të njohjes dhe të respektimit të domosdoshëm të të drejtave dhe lirive të të tjerëve dhe të plotësisë së kërkesave të drejta të moralit, të rendit publik dhe të mirëqenies së përgjithshme në një shoqëri demokratike.

3. Këto të drejta dhe liri kurrësi nuk mund të ushtrohen në kundërshtim me qëllimet dhe parimet e Kombeve të Bashkuara.

Ligjet

Nenet

Neni 5

Kufizimet në ekzekutimin e sanksioneve penale dhe masave të trajtimit të detyrueshëm Me ekzekutimin e sanksionit penal ose masës së trajtimit të detyrueshëm, kryesit të veprës penale mund ti kufizohen të drejtat e caktuara vetëm deri në atë masë e cila i përgjigjet natyrës apo përmbajtjes së sanksionit ose masës dhe vetëm në mënyrën me të cilën sigurohet respektimi i dinjitetit njerëzor të tij apo saj, në pajtim me kushtetutën dhe legjislacionin në fuqi.

Neni 18. 4.

Neni 18. 4. DSHAM, mund ta ndalojë aplikuesin në Qendrën e Mbajtjes në rastet kur konsideron të nevojshme dhe në bazë të një vlerësimi individual të secilit rast, dhe në qoftë se me masa të tjera alternative më pak shtrënguese alternative nuk mund të arrihet qëllimi i kufizimit të lirisë së lëvizjes, në rastet e mëposhtme:

4.1. për të përcaktuar ose verifikuar identitetin apo shtetësinë e tij/saj;

4.2. për të përcaktuar elementet në të cilat është bazuar aplikacioni për mbrojtje ndërkombëtare, e që nuk do të mund të siguroheshin pa kufizimin e lirisë së lëvizjes, sidomos kur ekziston rreziku i ikjes së aplikuesit;

4.3. kur është e nevojshme për mbrojtjen e sigurisë kombëtare ose sigurisë publike;

4.4. për të vendosur, në kontekst të procedurës, për të drejtën e aplikuesit për të hyrë në territor;

4.5. kur ai ose ajo mbahet për qëllime të procedurës së kthimit, për të përgatitur kthimin dhe/ose kryer procesin e largimit, dhe kur organi kompetent mund të dëshmojë në bazë të kriterëve objektive, përfshirë edhe faktin se parashtruesi ka pasur tashmë mundësinë për të filluar procedurën e mbrojtjes ndërkombëtare, se ka baza të arsyeshme për të besuar se personi po aplikon për mbrojtje ndërkombëtare vetëm sa për ta shtyrë ose penguar ekzekutimin e vendimit për kthim.

Neni 149.

Privimi nga Kujdesi

LF

Ligji nr. 2004/32 për familjen i Kosovës dhe LIGJI NR. 06/L-077 PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT NR. 2004/32 PËR FAMILJEN I KOSOVËS

(1) Prindërit të cilët e keqpërdorin ushtrimin e të drejtës prindërore ose në mënyrë serioze e neglizhojnë ushtrimin e të drejtës prindërore, privohen nga Kujdesi.

(2) Prindi mund të privohet nga kujdesi për të gjithë fëmijët, e nëse këtë gjë e kërkojnë rrethanat e posaçme, ata privohen nga kujdesi vetëm ndaj njërit fëmijë.

(3) Vendimin mbi privimin e prindërve nga kujdesi prindëror e merr gjykata kompetente në procedurë jashtëkontestimore pasi të ketë marrë mendimin nga Organi i Kujdestarisë dhe pasi të ketë hetuar të gjitha rrethanat relevante lidhur me rastin individual.

Neni 201.1

Disiplina e të paraburgosurve

KPPK

Kodi i Procedurës Penale i Kosovës Nr. 04/L-123 - 2012

1. Gjyqtari i procedurës paraprake, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues mund të shqiptojë dënim disiplinor të ndalimit ose kufizimit të vizitave apo korrespondencave ndaj të paraburgosurit që ka bërë shkelje disiplinore

Neni 58.4

LESP

Ligji për ekzekutimin e sanksioneve penale NR. 04/L-149 dhe Ligji Nr. 05/L -129 për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit Nr. 04/L-149 për ekzekutimin e sanksioneve penale i Kosovës.

4. Personit të dënuar i mundësohet të jetë i pranishëm gjatë hapjes së letrës, ose dërgesës tjetër postare dërguar atij, ose nga ai në pajtim me paragrafin 3. të këtij neni. Në rastin kur ai nuk është i pranishëm informohet menjëherë. Kur hapja e letrës, ose e dërgesës tjetër postare bëhet në pajtim me paragrafin 3. të këtij neni, përmbajtja e tyre kontrollohet vetëm në masën e nevojshme për nxjerrjen e konstatimit, nëse letra, ose dërgesa tjetër postare përmban ndonjë send të palejuar

Neni 59.2

LESP

Ligji për ekzekutimin e sanksioneve penale NR. 04/L-149 dhe Ligji Nr. 05/L -129 për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit Nr. 04/L-149 për ekzekutimin e sanksioneve penale i Kosovës.

2. Përjashtimisht, kolegji i përbërë nga tre (3) gjyqtarë të gjykatës themelore kompetente mund të nxjerrë aktvendim me kërkesë të drejtorit të institucionit korrektuese që:

2.1. korrespondenca e personit të dënuar me avokatin e tij të mund të hapet, nëse plotësohen kushtet nga paragrafi 3 i nenit 58 i këtij ligji. Në rastin e tillë zbatohet paragrafi 4 i nenit 58 të këtij ligji;

2.2. drejtori i institucionit korrektues mund të hapë dhe të lexojë korrespondencën e personit të dënuar me avokatin e tij, nëse plotësohen kushtet e paraqitura në paragrafin 5 të nenit 58 të këtij ligji. Në rastin e tillë zbatohet paragrafi 6.i nenit 58 të këtij ligji.

LESP

Ligji për ekzekutimin e sanksioneve penale NR. 04/L-149 dhe Ligji Nr. 05/L -129 për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit Nr. 04/L-149 për ekzekutimin e sanksioneve penale i Kosovës.

Neni 60.2

E drejta në thirrje telefonike

2. Dispozitat e nenit 58 të këtij ligji përshtatëshmërisht aplikohen edhe për mbikqyrje të thirrjeve telefonike.

Neni 17. 1

LQDP

LIGJI NR. 06/L-081 PËR QASJE NË DOKUMENTE PUBLIKE

Neni 17. 1 Çdo kërkues ka të drejtë të ketë qasje në dokumente publike. Pavarësisht nga cilido paragraf i këtij neni, një institucion publik nuk mund të refuzojë të tregojë nëse ka në posedim një dokument apo të refuzojë qasjen në një dokument publik, përderisa nuk bën një test të dëmit dhe interesit publik për të përcaktuar nëse dëmi i shkaktuar interesit të mbrojtur mbisundon interesin e publikut për qasje në atë dokument publik.

Neni 17.2

Neni 17.2 Kufizimi i të drejtës për qasje në dokumente publike ushtrohet në përputhje me parimin e proporcionalitetit sipas ligjit përkatës për Procedurën e përgjithshme administrative, në përputhje me këtë ligj dhe vetëm për qëllime të mbrojtjes së:

- 2.1. jetës, shëndetit dhe të sigurisë publike;
- 2.2. sigurisë shtetërore, mbrojtjes dhe të marrëdhënieve ndërkombëtare;
- 2.3. parandalimit, hetimit dhe ndjekjes së veprave penale në rastet kur publikimi i dokumenteve publike mund të dëmtojë procesin e hetimit;
- 2.4. hetimet disiplinore, në rastet kur publikimi i dokumenteve publike mund të dëmtojë procedurën disiplinore;
- 2.5. inspektimit, kontrollimit dhe mbikëqyrjes nga institucionet publike në rastet kur trajtojnë informacion të klasifikuar;
- 2.6. të drejtës për privatësi dhe e drejta e fshirjes ('E drejta për t'u harruar');
- 2.7. konfidencialitetit komercial siç janë sekretet e biznesit, sekretet profesionale apo të kompanisë;
- 2.8. dokumenteve për të cilat institucioni publik apo palët e treta gëzojnë të drejtat e pronësisë intelektuale;
- 2.9. politikave ekonomike, monetare dhe këmbimore të shtetit;
- 2.10. konfidencialitetit statistikor;
- 2.11. barazisë së palëve në procedura gjyqësore dhe administrimin efikas të drejtësisë;
- 2.12. diskutimeve brenda apo ndërmjet institucioneve publike lidhur me shqyrtimin e ndonjë çështjeje, e cila përbën dokument të klasifikuar.

Neni 12. 2.

Neni 12 Shfrytëzimi i materialit arkivor

LQDP
LIGJI NR. 06/L-081 PËR QASJE
NË DOKUMENTE PUBLIKE

LASH
Ligji Nr. 04/L-088 PËR ARKIVAT
SHTETËRORE

2. Ky ligj garanton të drejtën e secilit person fizik dhe juridik, pa diskriminim mbi çfarëdo baze, për të pasur qasje, pas kërkesës në materialin e arkivuar në Agjenci, me përjashtim të kufizimeve të cilat parashihen me këtë ligj dhe legjislacionin tjetër në fuqi.

decisionTitle*

decisionDescription*

Aplikuesi ka lindur në vitin 1968 dhe ishte është në paraburgim në Tbilisi. Pas të ashtuquajturit "Rose Revolution", që u zhvillua në vitin 2003 në Gjeorgji janë mbajtur zgjedhjet presidenciale dhe parlamentare të fituara nga Lëvizja e Bashkuar Kombëtare (më tej "ANN") të kryesuar nga z. Mikheil Saakashvili dhe aplikantin si bashkëpunëtor të tij të ngusht. Ndërmjet viteve 2005 dhe 2012, aplikanti ishte Ministër i Brendshëm, dhe nga korriku deri në tetor 2012, Kryeministri i Gjeorgjisë. Në zgjedhjet e reja parlamentare në 2012, partia opozitare "Gjeorgjia Dream" u zgjodh në pushtet dhe kërkuesi u zgjodh në Sekretarin e Përgjithshëm të Sekretarit të Përgjithshëm të UNM. Kishte një kohë kur filluan procedura penale kundër një numri të ish-zyrtarëve të UNMIK-ut, ish-Presidenti Saakashvili u largua nga vendi dhe vetë kërkuesi u përpoq të kalonte kufirin në aeroportin e Tbilisit duke përdorur një pasaportë të rreme. Aplikanti u arrestua dhe Gjykata e Rrethit Gjyqësor Kutais urdhëroi ndalimin më 22 maj 2013 për dyshimin për kryerjen e një vepre penale të shpërdorimit të detyrës dhe autoritetit. Aplikanti e kundërshtoi ligjshmërinë e atij paraburgimi, duke argumentuar se qëllimi kryesor i të njëjtit ishte heqja e kërkuesit nga skena politike dhe marrja e informacionit prej tij lidhur me vdekjen e ish kryeministrit dhe llogaritë bankare të ish-presidentit. Ai gjithashtu pohoi se ai u shoqërua fshehurazi nga qelia e burgut gjatë natës së dhjetorit 2013 dhe u dërgua te Drejtori i Administratës së Burgjeve, ku pastaj Prokurori i Përgjithshëm më pas i mori në pyetje çështjet e mësipërme. Më 25 maj 2013, Gjykata e Apelit Kutaisi konfirmoi vendimin e shkallës së parë për paraburgim. Më 17 shkurt 2014, kërkuesi u gjet fajtor për shumicën e veprave penale për të cilat u akuzua, dhe aktgjykimi dhe Gjykata Supreme e konfirmuan atë vendim.

MERABISHVILI v.
GEORGIA(Application
no. 72508/13) 28
November 2017

Dhoma e Madhe konstatoi se nuk kishte pasur shkelje të nenit 5 paragrafi 1 në lidhje me arrestimin e ankuesit sepse ishte gjithashtu në përputhje me procedurën e parashikuar nga Kodi i Procedurës Penale të Gjeorgjisë. Gjithashtu, konstatoi se nuk kishte pasur shkelje të nenit 5 paragrafi 3 në lidhje me vendimin e gjykatës së parë me urdhër ndalimi sepse ishte bazuar në ligj dhe i justifikuar nga ekzistenca e rrezikut të arratisjes dhe ndikimit të dëshmitarëve. Megjithatë, sa i përket një vendimi të mëvonshëm për të vazhduar paraburgimin, Gjykata konstatoi se kishte pasur shkelje të nenit 5 (3) për shkak se autoritetet vendore nuk dhanë një shpjegim të duhur për një vendim të tillë dhe as nuk dëshmonin se ende ekzistojnë arsyet pse është e nevojshme të mbahen parashtruesit në paraburgim. **Gjykata konstatoi se kishte pasur shkelje të nenit 18 në lidhje me nenin 5 (1) për arsyet në vijim.** Para së gjithash, Gjykata theksoi se neni 18, i ngjashëm me nenin 14 të Konventës, nuk është i pavarur, pasi është plotësuese me nenet e tjera të Konventës ose Protokollet e saj që garantojnë të drejta dhe liri të caktuara.

RASHAD HASANOV AND OTHERS v. AZERBAIJAN (*Applications nos. 48653/13* 07/09/2018)

Aplikuesit janë aktivistë të shoqërisë civile. Ata janë anëtarë të bordit të lëvizjes qytetare NIDA, një organizatë joqeveritare e themeluar nga një grup i të rinjve në shkurt të vitit 2011. Sipas manifestit të saj, NIDA kërkon lirinë, drejtësinë, të vërtetën dhe ndryshimin në Azerbajxhan dhe kundërshton dhunën dhe përdor vetëm ato jo - metodat e dhunshme të luftës. NIDA udhëhiqet nga një bord i anëtarëve të përbërë nga shtatë persona. Kandidatët e parë, të dytë dhe të katërt gjithashtu janë bashkë-themelues.

RASHAD HASANOV
AND OTHERS v.
AZERBAIJAN
(Applications nos.
48653/13 07/09/2018)

6. Në janar dhe mars 2013, një numër demonstratash paqësore u mbajtën në Baku në protestë kundër vdekjes së ushtarëve në ushtrinë Azerbajxhanase në situata jo-luftarake. Demonstratat u organizuan përmes mediave sociale dhe aplikantët dhe anëtarët e tjerë të NIDA morën pjesë aktive në organizimin dhe kryerjen e tyre. Një nga demonstratat ishte planifikuar për në 10 mars 2013 në qendër të qytetit.

Më 7 mars 2013, tre anëtarë të NIDA (S.N., B.G. dhe M.A.) u arrestuan nga agjentët e Ministrisë së Sigurisë Kombëtare ("MNS"). Procedurat e brendshme lidhur me arrestimin dhe paraburgimin e S.N. dhe M.A. janë subjekt i kërkesave të tjera të pazgjidhura para Gjykatës

Ankuesit argumentuan sipas nenit 18 të Konventës se të drejtat e tyre të Konventës ishin kufizuar për qëllime të tjera nga ato të përshkruara në Konventë. Në veçanti, arrestimi dhe ndalimi i tyre kishin pasur për qëllim ndëshkimin e tyre për aktivizmin e tyre politik dhe social si anëtarë të bordit të NIDA, si dhe ndalimin e protestave kundër vdekjes së ushtarëve dhe shkatërrimin e lëvizjes aktive të të rinjve në vend. **Per keto arsye Gjykata unanimisht konstaton se ka pasur shkelje të nenit 18 të Konventës në lidhje me nenin 5 të Konventës;**